Заедно в час

Изх. № 788/27.02.2026

До г-н Андрей Янкулов,
Заместник министър-председател и
министър на правосъдието

***Относно**: Становище на фондация "Заедно в час" по Проект на Закон за прозрачност и почтеност в управлението*

Уважаеми министър Янкулов,

Фондация "Заедно в час" вече 15 години работи за качествено образование в България като обучава и подкрепя учители и директори, анализира процеси в сектора и прави базирани на данни препоръки за подобрения в системата. С настоящото становище правим предложение за **изключването на юридическите лица с нестопанска цел от задължението за вписване в предвидения по Законопроекта за прозрачност и почтеност в управлението Регистър** за прозрачност със следните аргументи.

1. **Гражданските организации и сега са прозрачни чрез съществуващия регистър на Агенцията по вписванията**

Юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза (ЮЛНЦ) и в момента предоставят информация за своята дейност, финансово състояние и годишни отчети към Агенцията по вписванията. Съгласно чл. 40 от Закона за юридическите лица с нестопанска цел ЮЛНЦ изготвят годишни доклади за дейността си, в които да се съдържат данни за „съществените дейности, изразходваните за тях средства, връзката им с целите и програмите на организацията и постигнатите резултати". Информацията е достъпна за всеки гражданин чрез регистъра на Агенцията по вписванията.

Евентуално ново задължение за ЮЛНЦ за допълнителна регистрация най-малкото ще доведе до излишна бюрокрация и дублиране на вече подадена информация, което може да натовари ненужно организациите и да затрудни тяхната дейност. Ще доведе и до допълнително натоварване на институции - вече съществуващи или специално създадени.

2. **Легитимните и прозрачни граждански организации работят в обществена полза и не представляват частни интереси**

Основна цел на гражданските организации е да осъществяват дейност в обществена полза, като работят за подобряване на средата в области като образование, здравеопазване, опазване на околната среда, социални услуги и други. Те не защитават конкретни частни интереси, а се стремят да решават социални

проблеми и да предлагат подобрения в публичните политики в интерес на обществото като цяло. Задължението ЮЛНЦ да се вписват в Регистъра за прозрачност е неправомерно и ги поставя в една и съща категория с представители на интереси по занятие.

3. **Законопроектът предвижда изключения за други, вече регистрирани, субекти и задължението за ЮЛНЦ с нестопанска цел би представлявало двоен стандарт**

Чл. 13, ал. 3 от законопроекта предвижда от вписване в Регистъра да са освободени регистрираните сдружения на работници и служители, когато осъществяват дейност в защита на техните интереси в областта на труда и социалното осигуряване; регистрираните работодателски организации, действащи в защита на стопанските интереси на членовете си, и представителите на регистрирани религиозни общности и институции, осъществяващи дейност, свързана с упражняване на правото на вероизповедание.

Няма логично обяснение защо тези организации, сдружения и общности биват изключени от задължението за вписване в Регистъра, докато гражданските организации, които в много по-голяма степен представляват обществения интерес, подлежат на задължителна регистрация.

Вписването в новия Регистър би възпрепятствало работата на гражданските организации и би могло да доведе до ограничения в тяхната свобода на изразяване и участие в обществени процеси.

4. **Излишни административни и финансови тежести за юридическите лица с нестопанска цел**

Задължението за вписване в новия Регистър би натоварило гражданските организации с допълнителни административни разходи и ресурси. За малките и средни организации, които често работят с ограничени бюджети, тези допълнителни задължения могат да бъдат сериозна пречка. Предвид че юридическите лица с нестопанска цел вече имат задължение за вписване в Агенцията по вписванията, намираме за несъстоятелно включването на допълнителна тежест и чрез Закона за прозрачност и почтеност в управлението.

С оглед горепосочените аргументи предлагаме в Закона за прозрачност и почтеност в управлението да бъде добавена точка в чл. 13, ал. 3, която включва юридическите лица с нестопанска цел в обществена полза към субектите, които не подлежат на вписване в новия Регистър.

С уважение: Траян Траянов
Изпълнителен директор
Фондация “Заедно в час”